

Cepljenje proti steklini in obravnava oseb v antirabičnih ambulantah v letu 2025

- PRELIMINARNO POROČILO -

Program cepljenja in zaščite z zdravili opredeljuje obvezno predekspozicijsko cepljenje proti steklini za vse osebe, ki so pri svojem delu ali praktičnem pouku izpostavljene okužbi z virusom stekline. Poekspozicijsko cepljenje je obvezno za vse osebe, ki so bile izpostavljene okužbi z virusom stekline, in sicer:

- za osebo, ki jo je ugriznila ali kako drugače ranila stekla divja ali domača žival (potrjena izpostavitve virusu stekline);
- za osebo, ki jo je poškodovala žival, ki je bila sumljiva na steklino in je ni mogoče imeti pod veterinarsko kontrolo (npr. poškodba se je zgodila v endemski državi, žival, ki je povzročila poškodbo, je nelegalno uvožena iz endemske države ali je bila nedavno v endemski državi, ...);
- za osebo, ki jo je ugriznil pes ali mačka, sumljiva na steklino, ki v 10 dneh po ugrizu pokaže znake stekline, pogine, je ubita ali se izgubi ter osebo, ki jo je poškodovala druga žival, sumljiva na steklino, ki v 20 dneh po ugrizu pokaže znake stekline, pogine, je ubita ali se izgubi;
- za osebo, ki je bila v negotovem stiku z netopirji/ direktnem stiku z netopirjevo slino ali živčnim tkivom;
- za osebo, ki je bila v stiku z vsebino (tekočino) vabe za cepljenje lisic;
- v primeru drugih indikacij po presoji zdravnika v antirabični ambulanti.

Zdravstveno varstvo pred steklino izvajajo specializirane ambulante območnih enot NIJZ v skladu z nacionalnimi priporočili.

Podatke o številu obravnavanih in številu cepljenih oseb v antirabičnih ambulantah v Sloveniji v obdobju 1.1. – 31.12.2025 smo pridobili od specializiranih ambulant območnih enot NIJZ v januarju 2026.

Podatki po zdravstvenih regijah so prikazani glede na zdravstveno regijo, kjer se je obravnava osebe začela. Podatki po starostnih skupinah so izračunani glede na starost cepljene osebe na dan cepljenja.

1. PREDEKSPOZICIJSKO CEPLJENJE

Tabela 1: Število predekspozicijsko cepljenih proti steklini, Slovenija, 2025

REGIJA	BAZIČNO	REVAKINACIJA
Celje	32	0
Nova Gorica	3	0
Koper	6	0
Kranj	52	0
Ljubljana	176	0
Maribor	115	0
Murska Sobota	10	0
Novo mesto	88	0
Ravne	5	0
SLOVENIJA	487	0

Tabela 2: Predekspozicijsko cepljeni proti steklini, po kategoriji izpostavljenosti, Slovenija, 2025

RAZLOG ZA CEPLJENJE	BAZIČNO	REVAKINACIJA
Izpostavljenost pri delu	22	0
Potniki	446	0
Ostali	19	0
SKUPAJ	487	0

2. POEKSPONZIJSKO CEPLJENJE

Tabela 3: Število obravnavanih in število poeksponzijsko cepljenih oseb proti steklini, 2016 – 2025

LETO	ŠTEVILO OBRAVNAVANIH	ŠTEVILO CEPLJENIH	DELEŽ CEPLJENIH (%)
2016	2499	704	28,2
2017	1435	189	13,2
2018	1057	146	13,8
2019	943	151	16,0
2020	367	61	16,6
2021	290	30	10,3
2022	284	50	17,6
2023	321	90	28,0
2024	275	95	34,5
2025	302	161	53,3

Tabela 4: Število obravnavanih in število poekspozicijsko cepljenih oseb proti steklini, po regijah, Slovenija, 2025

REGIJA	ŠT. OBRAVNAVANIH OSEB	ŠTEVILO CEPLJENIH OSEB			
		cepljeni	popolno cepljeni	prekinili cepljenje	ni podatka
Celje	26	13	13	0	0
Nova Gorica	9	7	4	2	1
Koper	38	9	7	0	2
Kranj	47	19	19	0	0
Ljubljana	90	78	71	2	5
Maribor	29	20	20	0	0
Murska Sobota	28	5	5	0	0
Novo mesto	31	8	6	0	2
Ravne	4	2	1	1	0
SLOVENIJA	302	161	146	5	10

Tabela 5: Število poekspozicijsko cepljenih oseb proti steklini po regijah, Slovenija, 2016 – 2025

REGIJA	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Celje	128	17	17	13	3	5	7	8	9	13
Nova Gorica	18	6	16	3	0	0	0	3	2	7
Koper	64	13	14	21	1	2	2	9	10	9
Kranj	74	23	14	13	5	2	8	6	7	19
Ljubljana	482	81	45	54	26	11	26	49	49	78
Maribor	133	21	27	20	21	6	2	10	7	20
Murska Sobota	33	9	5	12	1	3	1	0	3	5
Novo mesto	86	15	16	9	4	1	4	4	6	8
Ravne	9	4	4	6	0	0	0	1	2	2

Tabela 6: Število poekspozicijsko cepljenih oseb proti steklini, po spolu, Slovenija, 2025

REGIJA	SKUPAJ	MOŠKI	ŽENSKE
Celje	13	4	9
Nova Gorica	7	3	4
Koper	9	4	5
Kranj	19	5	14
Ljubljana	78	43	35
Maribor	20	14	6
Murska Sobota	5	3	2
Novo mesto	8	6	2
Ravne	2	0	2
SLOVENIJA	161	82	79

Tabela 7: Število poekspozicijsko cepljenih oseb proti steklini, po starosti, Slovenija, 2025

REGIJA	0-6	7-9	10-14	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	≥ 60
Celje	1	3	2	1	3	2	0	1	0
Nova Gorica	0	0	0	0	1	2	2	1	1
Koper	1	0	1	1	3	1	2	0	0
Kranj	1	1	0	2	9	2	3	0	1
Ljubljana	5	1	7	3	22	14	13	7	6
Maribor	2	0	1	1	11	1	2	1	1
Murska Sobota	0	0	0	1	3	0	0	1	0
Novo mesto	1	0	1	0	2	0	2	1	1
Ravne	0	0	0	0	1	0	0	1	0
SLOVENIJA	11	5	12	9	55	22	24	13	10

Tabela 8: Število poekspozicijsko cepljenih oseb proti steklini, po načinu izpostavljenosti, Slovenija, 2025

REGIJA	I. kategorija	II. kategorija	III. kategorija
Celje	0	0	13
Nova Gorica	0	3	4
Koper	1	1	7
Kranj	0	2	17
Ljubljana	12	17	49
Maribor	0	0	20
Murska Sobota	0	0	5
Novo mesto	0	0	8
Ravne	0	0	2
SLOVENIJA	13	23	125

- I. kategorija: dotik ali krmljenje živali, lizanje nepoškodovane kože; dotik vabe s cepivom (za cepljenje lisic) z roko, na kateri je koža nepoškodovana; dotik živali, ki je pojedla vabo s cepivom ali ampulo s cepivom ali taka žival polize človeka po nepoškodovani koži;
- II. kategorija: rahel ugriz nepokrite kože; manjše praske ali odrgrnine, ki ne krvavijo; ugrizi, praske glodavcev in primatov; dotik tekočine cepiva v poškodovani vabi (za cepljenje lisic) z roko, na kateri je koža poškodovana; žival, ki je pojedla vabo s cepivom ali ampulo s cepivom polize človeka po poškodovani koži;
- III. kategorija: ugrizi ali praske skozi kožo; kontakt sluznice ali poškodovane kože s slino (npr. lizanje); ne izzvan ugriz primatov v glavo ali vrat v državah z visokim tveganjem; praske ali ugrizi netopirjev; kontaminacija sluznice ali sveže poškodbe na koži s tekočino cepiva iz poškodovane vabe (za cepljenje lisic); kontaminacija sluznice ali sveže poškodbe na koži s slino živali, ki je pojedla vabo s cepivom ali ampulo s cepivom;

Tabela 9: Število poekspozicijsko cepljenih oseb proti steklini, glede na vrsto živali, ki so osebo poškodovale, Slovenija, 2025

REGIJA	PES	MAČKA	DRUGE DOMAČE ŽIVALI	LISICA	GLODALCI	DRUGE ŽIVALI	STIK Z VABO ZA CEPLJENJE LISIC	NETOPIR	NI PODATKA
Celje	4	3	0	0	0	4	0	2	0
Nova Gorica	0	0	0	0	0	3	0	3	1
Koper	2	4	0	0	0	1	0	2	0
Kranj	6	2	0	2	0	4	0	5	0
Ljubljana	27	9	0	1	1	14	2	24	0
Maribor	8	1	0	0	0	4	0	7	0
Murska Sobota	3	0	0	0	0	0	0	2	0
Novo mesto	2	0	0	2	0	3	0	1	0
Ravne	1	0	0	0	0	0	0	1	0
SLOVENIJA	53	19	0	5	1	33	2	47	1

3. SEROPROFILAKSA PROTI STEKLINI

Tabela 10: Število oseb, ki so prejele zaščito z imunoglobulini proti steklini, Slovenija, 2025

REGIJA	ZAŠČITA Z IMUNOGLOBULINI PROTI STEKLINI
Celje	6
Nova Gorica	2
Koper	7
Kranj	3
Ljubljana	24
Maribor	5
Murska Sobota	3
Novo mesto	1
Ravne	0
SLOVENIJA	51

4. ZAKLJUČEK

V letu 2016 se je Slovenija proglasila za državo, prosto stekline. O tem smo obvestili strokovno javnost in dali navodila, v katerih primerih osebe, ki so jih poškodovale živali, napotiti v antirabično ambulanto. Posledično se je v zadnjih letih število obravnav v antirabičnih ambulantah in s tem tudi število poekspozicijsko cepljenih oseb zmanjšalo. Dodatno pa je zaradi epidemije covid-19 v Sloveniji prišlo še do dodatnega zmanjšanja v številu antirabičnih obravnav, kar je najverjetneje odraz omejitev gibanja in mednarodnih potovanj zaradi same epidemije. Poleg tega je veterinarska služba tudi prenehala s peroralnim cepljenjem lisic proti steklini.

Naloga zdravstvene službe je tudi pravočasno cepljenje oseb v primeru indikacije. Zato je nujno vzdrževati dobro povezavo med območnimi enotami NIJZ, kjer delujejo specializirane antirabične ambulante in območno veterinarsko službo.

Pričakujemo, da bo veterinarska služba tudi v bodoče pravilno in hitro ukrepala v primeru stekle ali na steklino sumljive živali ter dobro sodelovala z zdravstveno službo območnih enot NIJZ.